

**DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
Faculty «Economic and Business»**

Scientific papers
**OF DMYTRO MOTORNYI TAVRIA STATE
AGROTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
(ECONOMIC SCIENCES)**

№ 2 (44)

Melitopol, 2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ	EDITORIAL BOARD
051 - Економіка	051 - Economy
Кальченко С.В. – д.е.н., професор; Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного (ТДАТУ)	Kalchenko S.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (TSATU)
Грибова Д.В. - д.е.н., доцент; ТДАТУ	Grybova D.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Єременко Д.В. – д.е.н., доцент; ТДАТУ	Yeremenko D.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Карман С.В. – к.е.н., доцент; ТДАТУ	Karman S.V. – PhD, Ass. Prof., TSATU
Карпенко А.В. – д.е.н., доц., Національний університет «Запорізька політехніка»	Karpenko A.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., National university «Zaporizhia polytechnic»
Колокольчикова І.В. – д.е.н., доцент; ТДАТУ	Kolokolchikova I.V. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Попова Т.В. - к.е.н., доцент; ТДАТУ	Popova T.V. – PhD, Ass. Prof., TSATU
Свиноус І.В. – д.е.н., професор, Білоцерківський національний аграрний університет	Svinous I.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Bila Tserkva national agrarian university
Череп О.Г. – д.е.н., професор, Запорізький національний університет	Cherep O.H. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zaporizhzhya national university
Чернявська Т.А. – д.е.н., професор, Державна вища професійна школа, м. Конін, Польща	Cherniavska T.A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, State Higher Professional School, Konin, Poland
071 – Облік і оподаткування	071 - Accounting and taxation
Давидюк Т.В. – д.е.н., професор, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»	Davydyuk T.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National technical university "Kharkiv polytechnic institute"
Замула І.В. – д.е.н., професор, Житомирський державний технологічний університет	Zamula I.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Zhytomyr state technological university
Сокіл О.Г. - д.е.н., доцент, ТДАТУ	Sokil O.H. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
Трачова Д.М. – д.е.н., доцент, ТДАТУ	Trachova D.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
072 – Фінанси, банківська справа та страхування	072 – Finance, banking and insurance
Вдовенко Л.О. – д.е.н., доцент; Вінницький національний аграрний університет	Vdovenko L.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Vinnytsia national agrarian university
Гривківська О.В. – д.е.н., професор; ПВНЗ «Європейський університет»	Hryvkivska O.V. – Doctor of Economic Sciences, Professor, PHEI «European University»
Давиденко Н.М. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Davidenko N.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Демченко І.В. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Demchenko I.V. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Танклевська Н.С. – д.е.н., професор, Херсонський державний аграрний університет	Tanklevska N.S. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Kherson state agrarian university
Трусова Н.В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Trusova N.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Тулай О.І. – д.е.н., професор, Тернопільський національний економічний університет	Tulai O.I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Ternopil national economic university
Яцух О.О. – д.е.н., доцент; ТДАТУ	Iatsukh O.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., TSATU
073 - Менеджмент	073 - Management
Васильківський Д.М. – д.е.н., доцент, Хмельницький національний університет	Vasylkivsky D.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Khmelnitsky national university
Гудзинський О.Д. – д.е.н., професор, Національний університет біоресурсів і природокористування	Hudzynskiy O.D. - Doctor of Economic Sciences, Professor, National university of life and environmental sciences
Нестеренко С.А. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Nesterenko S.A. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Синяєва Л.В. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Synayeva L.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Судомир С.М. – д.е.н., професор, Бережанський агротехнічний інститут	Sudomyr S.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Berezhany Agrotechnical Institute
Ткач А.А. – д.е.н., Жешувська Політехніка ім. Ігнація Лукасевича, м. Ряшів, Польща	Tkach A.A. - Doctor of Economic Sciences, Polytechnic RZESOWSKIEJ, Ryashiv, Poland
075 - Маркетинг	075 - Marketing
Буднікевич І.М. – д.е.н., професор, Чернівецький національний університет	Budnikевич I.M. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Chernivtsi national university
Керімова У.К. – д.е.н., професор, Казахський національний аграрний університет, академік Національної академії наук Казахстану, м. Алмати, Казахстан	Kerimova Ukilai Kerimovna - Doctor Of Economic Sciences, Professor, Kazakh national agrarian university, academician of the National academy of sciences of Kazakhstan, Almaty, Kazakhstan
Коноваленко А.С. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Konovalenko A.S. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Легеза Д.Г. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Leheza D.G. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU
Серських Н.С. – к.е.н., доцент, ТДАТУ	Serskykh N.S. - PhD, Ass. Prof., TSATU
Вішал Даджар - д.е.н., професор, у-т Аміті, м. Нойда, Індія	Vishal Dagar - PhD, Ass. Professor, Amity Un-ty NOIDA, India
Вей Фен – д.е.н., проф., Північно-західний університет А&F	Wei Feng – professor, Northwest A&F University
076 – Підприємство, торгівля та біржова діяльність	076 - Entrepreneurship, trade and stock-taking activities
Боравські П. – д.е.н., професор, Вармінсько-Мазурський університет, м. Ольштин, Польща	Bórawski P. - Doctor of Science, Professor, University of Warmia and Mazury, Olsztyn, Poland
Безугла Л.С. – д.е.н., доцент, НТУ «Дніпровська політехніка»	Bezhuhla L.S. - Doctor of Science, Ass. Prof, NTU " Dnipro University of Technology"
Волощук К.В. – д.е.н., професор, Подільський державний аграрно-технічний університет	Voloshchuk K.V. - Doctor of Economic Sciences, Professor, Podilsky state agrarian and technical university
Михайлов А.М. – д.е.н., доцент, Сумський національний аграрний університет	Mykhailov A.M. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Sumy national agrarian university
Севідова І.О. – д.е.н., доцент, Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва	Sievidova I.O. - Doctor of Economic Sciences, Ass. Prof., Kharkov national agrarian university named after V.V. Dokuchaev
Яворська Т.І. – д.е.н., професор, ТДАТУ	Yavorska T.I. - Doctor of Economic Sciences, Professor, TSATU

Засновник

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Факультет економіки та бізнесу

УДК 631.1(06)

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) / За ред. С.В. Кальченка. – Мелітополь:
Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2021. - № 2(44). –
212 с.

Голова редакційної колегії (науковий редактор):

Кальченко С.В. – д.е.н., професор кафедри бізнес-консалтингу
та міжнародного туризму

Відповідальні за випуск збірника:

Ортіна Г.В. – д-р. держ. упр., доцент, декан факультету
економіки та бізнесу
Кальченко С.В. - д.е.н., професор кафедри бізнес-консалтингу
та міжнародного туризму
Демченко І.В. – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської
справи та страхування

Комп'ютерна верстка: Демченко І.В.

Збірник наукових праць Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
(економічні науки) включений до Переліку наукових фахових
видань України, є науковим виданням, в якому можуть бути
опубліковані основні результати дисертаційних робіт (наказ
МОН №1328 від 21.12.2015 р.).

Відповідно до Порядку формування Переліку наукових
фахових видань України (наказ МОН України від 15 січня
2018 року № 32) присвоєно категорію «Б», що затверджено
наказом Міністерства освіти і науки України від 02.07.2020
№ 886.

Друкуються за рішенням Вченої ради
Таврійського державного агротехнологічного університету
(протокол №01 від 31.08.2021 р.).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації КВ №24284-14124 ПР від 24.12.2019 р.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2016: 47.1
Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32
Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94
Index Copernicus Value (ICV) 2019: 56.52

Digital Object Identifier System (DOI)

Матеріали друкуються мовами оригіналів – українською,
російською та англійською.
Погляди редколегії не завжди збігаються з позицією авторів.

Адреса редакційно-видавничого відділу:

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
Навчальний корпус №2, кабінет 2.206
пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.
72312, Україна
тел./факс. (0619) 42-32-01
e-mail: sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ludsln2017@ukr.net

Підписано до друку 31.08.2021 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Ум.-друк. арк. 15
Наклад 100.

Мелітопольська типографія «Люкс»
ПП Верескун В.М. св. ДК № 1125
72312, м. Мелітополь, вул. Грушевського, 10
тел. (0619) 444511

Надруковано з готового оригінал-макету у Мелітопольській
типографії «Люкс»

© Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)

№ 2 (44), 2021

ЗМІСТ

МЕНЕДЖМЕНТ

Агєєва І.В.
ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ..... 5

Бочарова Н.О.
АДМІНІСТРУВАННЯ, МОТИВУВАННЯ Й КОМУНІКАЦІЇ ЯК
ЕЛЕМЕНТИ УПРАВЛІНСЬКОГО ЛІДЕРСТВА В СИСТЕМІ
МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ 11

Вороніна Ю.Є., Плотніченко С.Р.
КОНЦЕПЦІЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-
ВІДПОВІДАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА 18

Нехай В.В.
ФОРМУВАННЯ ЗАСАД АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ 24

Синяєва Л.В., Верховод І.С.
АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕХАНІЗМИ РОЗПОДІЛУ І РЕАЛІЗАЦІЇ
РЕСУРСІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ 30

Чорна Л.О., Зачоса О.Д., Сурженко Н.В., Добровольська Н.В.
ДЕТЕРМІНАНТИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ КРАЇН СВІТУ
В ЗОВНІШНЬОМУ КОНКУРЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ 38

ЕКОНОМІКА

Гончар В.В., Полупанова К.О.
THEORETICAL BASIS OF THE FORMATION OF THE
SYSTEM OF ECONOMIC SECURITY IN THE CONDITIONS
OF TRANSFORMATION..... 45

Гривківська О.В., Збарський В.К., Терещенко М.А.
ОСОБЛИВОСТІ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
МАЛИХ ФОРМ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ..... 54

Кальченко С.В., Богданова О.В.
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СІМЕЙНИХ ФОРМ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА УКРАЇНИ 60

Миценко І.М., Сухомлин М.О.
ЕКСПОРТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ
ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА
ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПРІОРИТЕТІВ..... 67

Остапенко С.О.
АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ РИНОК УКРАЇНИ У СИСТЕМІ
СВІТОГОСПОДАРСЬКИХ ЗВ'ЯЗКІВ..... 77

Попова Т.В., Арабаджийський О.І.
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ У
ЗАПОРІЗЬКОМУ РЕГІОНІ..... 83

Почерніна Н.В. ПРОСТОРОВІ ІНСТИТУЦІЙНІ ПАСТКИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ПОСЛУГАМИ У СФЕРІ ПОДОРОЖЕЙ.....	89	Мазур К.В., Тетієвська Т.М. ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОЮ ЕФЕКТИВНІСТЮ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	148
Прісс О.П., Карман Т.В., Жукова В.Ф. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	97	ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Сидорук А.В., Бортников Є.Г., Олексенко Р.І. INCOME- ТА INSIDE-ТУРОПЕРЕЙТИНГИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ ТУРИЗМУ Й ГОСТИННОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ)	104	Линенко А.В., Хапрова Д.В. ТЕНДЕНЦІЇ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ КРИЗОВИХ УМОВАХ	154
Тараненко Г.Г., Михайлов В.В. ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ТУРИСТИЧНУ ГАЛУЗЬ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	110	Щербина К.М., Мешко Н.П. ІННОВАЦІЙНА БІЗНЕС-МОДЕЛЬ УПРАВЛІННЯ МЕТАЛУРГІЙНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ	163
Трусова Н.В., Терещенко М.А. БЕЗПЕЧНИЙ РІВЕНЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ КРАЇН СВІТУ	117	ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ	
МАРКЕТИНГ		Демченко І.В., Трусова Н.В. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ	170
Бондаренко В.М., Бондаренко О.В. ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОГО ПІДХОДУ У ФОРМУВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ РЕГІОНУ.....	124	Захарова Н.Ю. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	175
Гонтарук Я.В., Бондарук О.С. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	130	Рубцова Н.М. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ В УПРАВЛІННІ СТРАХОВИМ БІЗНЕСОМ	184
Душина А.Є., Мешко Н. П. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗШИРЕННЯ ПОСЛУГ DIGITAL МАРКЕТИНГУ НА ЗОВНІШНІХ РИНКАХ	137	Трусова Н.В., Радченко Н.Г., Піхняк Т.А. ПОДАТКИ В СИСТЕМІ МОБІЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНИХ ДОХОДІВ.....	166
Мазур К.В., Легойда А.О. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СЕЛЕКЦІЇ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР В УКРАЇНІ.....	143	Трусова Н.В., Чкан І.О., Гривківська С.М. РОБОТА ІНСТРУМЕНТІВ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	202
		Вимоги щодо розміщення статей у Збірнику наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)	209

Founder

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Faculty Economic and Business

UDC: 631.1 (06)

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (economic sciences) / Ed.
S.V. Kalchenko. – Print: Melitopol typography «Lux», 2021. -
№ 2 (44). - 184 p.

Chairman of Editorial Board (scientific editor):

Kalchenko S.V. - Doctor of Science, Professor of Business-
Consulting and International Tourism Department

Responsible for the release of Scientific Papers:

Ortina H.V. - Doctor of Science, Associate Professor, dean of
Economic and Business Faculty
Kalchenko S.V. - Doctor of Science, Professor of Business-
Consulting and International Tourism Department
Demchenko I.V. - Ph.D., Associate Professor of Finance, Banking
and Insurance Department

Imposed by Demchenko I.V.

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University (Economic sciences) is included to
the list of scientific professional editions of Ukraine, in which main
results of dissertations may be published (Order of MES from
21.12.2015 №1328).

In accordance with the Procedure for the formation of the List of
scientific professional publications of Ukraine (order of the
Ministry of Education and Science of Ukraine dated January 15,
2018 № 32) assigned category "B", approved by the order of the
Ministry of Education and Science of Ukraine from 02.07.2020
№ 886.

Published according to the decision of the Academic Council of
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
(Protocol №01 from 31.08.2021).
Certificate of state registration of printing mass media
KB №24284-14124 IIP from 24.12.2019.

ISSN 2519-884X

Index Copernicus Value (ICV) 2016: 47.1
Index Copernicus Value (ICV) 2017: 55.32
Index Copernicus Value (ICV) 2018: 55.94
Index Copernicus Value (ICV) 2019: 56.52

Digital Object Identifier System (DOI)

Materials are published in original languages - Ukrainian, Russian
and English.
The editorial board's views do not necessarily reflect the position
of the authors.

Address editorial and publishing department:

Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Academic building №2, office 2.206
Ave. B. Khmelnytsky, 18
Melitopol, Zaporizhzhya region.
72312, Ukraine
tel. / fax. (0619) 42-32-01
e-mail: sp_tsatu@tsatu.edu.ua, ludsln2017@ukr.net

Signed for publication 31.08.2021 y.
Format 60x84/8. Offset paper.
Times New Roman. Conventionally sheets: 15.
Copies: 100.

Melitopol typography "Lux"
PE Vereskun V.M.
Certificate no. 1125
72312, Melitopol, st. Grushevskogo, 10
tel. (06192) 444511

Printed with the finished layout in Melitopol typography "Lux"

© Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University

Scientific Papers of Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)

№ 2 (44), 2021

CONTENTS

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND STOCK-TAKING ACTIVITIES

Boltianska L.O., Andrieieva L.O., Lysak O.I.
CHOICE OF IDEA AND FUNDING OF STARTUP 5

Hrytsaienko M.I.
TRUST AS AN IMPERATIVE TO USE THE INVESTMENT
POTENTIAL OF HOUSEHOLDS IN THE DEVELOPMENT OF
ENTREPRENEURSHIP 12

Hrytsaienko M.I., Hrytsaienko H.I.
INVESTMENT IN THE ENERGY EFFICIENCY OF A
"SMART HOUSE" 22

ACCOUNTING AND TAXATION

Golub N.O.
FIELD PROTECTIVE FOREST STRIPS - REASONS FOR
INVENTORY 30

FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Zavadskykh H.M.
THE INFLUENCE OF DECENTRALIZATION ON THE
SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF UTC IN
ZAPORIZHZHA REGION 36

Kostornoi S.V.
IMPLEMENTATION OF REDUCED VAT RATES
FOR AGRICULTURAL PRODUCTS 46

Kostornoi S.V., Demchenko I.V.
ELECTRONIC CABINET OF THE TAXPAYER 53

Prystemskyi O.S., Trusova N.V.
REGIONAL ASPECT OF FORMATION OF POTENTIAL OF
FINANCIAL SECURITY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES 59

Trusova N., Yakusheva I., Radchenko N.
ACTIVITIES OF CREDIT UNIONS IN THE MARKET
OF FINANCIAL SERVICES: STATE, TRENDS, PROSPECTS 67

MANAGEMENT

Bocharova N.O.
ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC SUPPORT AND
MOTIVATIONAL COMPONENT IN THE SYSTEM
OF ADMINISTRATION AND EFFICIENCY EVALUATION
OF AGRICULTURAL ENTERPRISES
PERSONNEL MANAGEMENT 73

Nesterenko S.A., Bocharova N.O., Yarchuk A.V.
MODERN ASPECTS OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION
IN THE HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS 82

Plotnichenko S.R., Voronina Y.E. COMMUNICATIVE ACTIVITY AND BUSINESS COMMUNICATION IN THE WORK OF THE PUBLIC SERVICE.....	88
Plotnichenko S.R., Shevchuk E.Y. FEATURES OF CORPORATE IMAGE AND ITS USE IN PR.....	94
Surzhenko N.V. MANAGEMENT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF DOMESTIC ENTERPRISES	100
Shevchuk O., Ahieieva I. RELEVANCE OF SOFT SKILLS IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF EMPLOYEES AND CHANGE MANAGEMENT OF THE COMPANY	106
Yarchuk A.V. THE ROLE OF ECONOMIC ANALYSIS IN SUBSTANTIATION OF MANAGERIAL DECISIONS	114
ECONOMY	
Demko V.S. FEATURES OF MOTIVATION FOR CREATION OF EXCURSION PRODUCT IN THE FIELD OF ECOLOGICAL TOURISM	121
Zakharchenko O.G., Bakina T.V., Pochernina N.V. FORECAST OF DEVELOPMENT OF TOURIST SERVICES IN THE UKRAINIAN DOMESTIC MARKET ...	128

Zbarskyi V.K., Zbarska A.V. FEATURES OF UKRAINE FARMS DEVELOPMENT	137
--	-----

Kalchenko S.V., Popova T.V. INSTITUTIONAL NATURE OF SOCIO-ECONOMIC ASPECTS OF THE FUNCTIONING OF RURAL GREEN TOURISM.....	147
--	-----

Karpenko A., Pustovit Y. EDUCATIONAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF INTELLECTUAL ASSETS OF HUMAN POTENTIAL IN UKRAINE.....	154
--	-----

MARKETING

Marchuk A.O. PECULIARITIES OF THE FORMATION OF THE CONSUMER BEHAVIOR MODEL OF CHILDREN'S DAIRY PRODUCTS	166
--	-----

Shkvyria N.O., Arestenko T.V. MARKETING RESEARCH OF CONSUMER BEHAVIOR OF HOTEL SERVICES	175
---	-----

Requirements for articles published in “Scientific papers of Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University (economic sciences)”	181
--	------------

УДК 631.1.011.1(447)

Гонтарук Я.В., к.е.н., старший викладач кафедри аграрно-го менеджменту та маркетингу e050122015@gmail.com

Бондарук О.С., магістрант obondaruk20221@ukr.net

Вінницький національний аграрний університет

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

Анотація. В дослідженні проаналізована стан розвитку сільського господарства України. Підтвердженням необхідності розвитку сільського господарства в комплексі з харчовою промисловістю є сировинний характер розвитку аграрного сектору. Обґрунтовано необхідність збільшення надходжень інвестицій в аграрний сектор і зокрема в агропромисловий комплекс, необхідне створення сприятливих умов господарювання, що передбачає впровадження системи заходів, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату, забезпечення прозорості і стабільності законодавства у сфері інвестування та оподаткування; реформування податкової системи шляхом скорочення загальної кількості податків і зменшення ставок деяких з них, ліквідацію економічно необґрунтованих пільг.

Ключові слова: сільське господарство, інвестиції, стратегія, децентралізація, експорт, АПК, біопаливо.

JEL code classification: O13

Gontaruk Yaroslav, Ph.D., Senior Lecturer, Department of Agricultural Management and Marketing e050122015@gmail.com

Bondaruk Oleksandr, undergraduate obondaruk20221@ukr.net
Vinnitsia National Agrarian University

STUDY OF THE STATE AND PROSPECTS OF AGRICULTURAL DEVELOPMENT OF UKRAINE

Abstract. The study analyzes the state of development of agriculture in Ukraine. Confirmation of the need for agricultural development in combination with the food industry is the raw material nature of the agricultural sector. The need to increase investment income in the agricultural sector and in particular in the agro-industrial complex, the need to create favorable economic conditions, which provides for the introduction of a system of measures aimed at improving the investment climate, ensuring transparency and stability of legislation in the field of investment and taxation; reforming the tax system by reducing the total number of taxes and reducing the rates of some of them, the elimination of economically unjustified benefits.

Legal regulation of foreign investment should be raised to the level of world standards. To ensure the efficient use of investments in the agro-industrial complex, it is necessary to provide state support, in particular, the creation of favorable conditions for the implementation of investments related to scientific, scientific and technical and innovative activities, including the focus on alternative energy sources.

Key words: agriculture, investments, strategy, decentralization, export, agro-industrial complex, biofuel.

Постановка проблеми. У сучасних умовах швидких змін ринкового середовища, що супроводжуються появою необхідності в здійсненні практично безперервного вдосконалення процесу управління аграрними підприємствами і у тому числі ефективністю діяльності сільського господарства, все більшої актуальності набуває питання пошуку

нових, більш сучасних підходів до розвитку сільськогосподарського сектору держави

Незважаючи на стратегічну важливість підприємств аграрної галузі у забезпеченні національної продовольчої безпеки, процес управління ними все ще вимагає вдосконалення та суттєвих радикальних перетворень, які повинні супроводжуватись не лише під-

римкою на загальнодержавному рівні, але мають мати економічне обґрунтування для кожного окремо взятого підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми вітчизняного управління ефективністю діяльності сільськогосподарських формувань досліджено багатьма вченими-економістами, серед яких варто виділити роботи таких науковців, як Г.М. Калетник [1], К.В. Мазур [2-3], І.В. Фурман [4, 5, 6], В.М. Бондаренко [7] та ін.

Окремі питання ефективності діяльності підприємств АПК все ще залишаються дискусійними або недостатньо дослідженими, зокрема, що стосується обґрунтування напрямків розвитку сільського господарства.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження стану розвитку сільського господарства України. Розробка напрямків розвитку сільського господарства з метою зростання економіки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільське господарство України на сьогодні є одним з найперспективніших секторів економіки. Окрім того, що аграрна галузь є однією з небагатьох секторів які демонструють ріст, який забезпечує і збереження національної ідентичності та підтримку розвитку сільських територій. Більшість населення в сільській місцевості працюють саме в сільському господарстві, як працівники підприємств, фермерських господарств чи особистих селянських господарств.

На думку Калетника Г.М. виходячи з аналізу факторів розвитку АПК виникає явище диференціації розвитку галузей – процесу розвитку підприємств за показниками ефективності використання активів, власного капіталу, трудових ресурсів, ефективності виробництва та можливості створення нових галузей. Можливість диференціації продукції на підприємствах агропромислового сектору існує по всьому галузевому ланцюжку цінностей. Можливості для диференціації існують в сферах:

- матеріально-технічного забезпечення ланок виробництва, що мають основний вплив на якість продукції організації;

- пов'язаних зі створенням товару на базі досягнень науки та техніки, які дозволяють поліпшити дизайн товарів та їх характеристики або ж створити нові продукти;

- удосконалення виробничих процесів, які дозволяють знизити обсяг некондиційної продукції, збільшити термін життя товару, покращити його функціональність;

- забезпечення логістичними системами дозволяють прискорити постачання, знизити запаси готової продукції;

- дії по вдосконаленню обслуговування клієнтів, проведення маркетингових досліджень та забезпечення продажів можуть створити такі відмітні характеристики, як допомога покупцю, швидке обслуговування та врахування побажань споживача [1, с. 19-20].

Окрім явища диференціації що відбувається як в сільському господарстві так і в переробній промисловості АПК присутні проблеми в розвитку малого підприємництва на селі.

Сучасне бізнес-середовище малого та середнього підприємництва в Україні знаходиться у негативному стані, що свідчить про неконкурентоспроможність підприємств малого та середнього бізнесу. Тому, потрібно сприяти розвитку покращення бізнес-середовища малого та середнього підприємництва, а також розробці організаційно-економічного механізму формування позитивного бізнес-середовища в Україні [2, с. 728].

На думку Мазур К.В. важливою передумовою розвитку підприємств на засадах збереження природних ресурсів і водночас забезпечуючи конкурентоспроможність продукції, яку вони випускають, є ефективне управління на основі входження підприємства до системи екологічного менеджменту [3, с. 63].

Як зазначає Фурман І.В. новітнім напрямом в управлінні фінансово-економічною діяльністю підприємства є розробка процесу управління його фінансовою стійкістю, який би забезпечував прийняття оперативних та стратегічних управлінських фінансових рішень [4, с. 33].

Провідними шляхами покращення структури формування та розподшу прибутку підприємств є визначення пріоритетного напрямку використання прибутку. Це забезпечить майбутній розвиток підприємства, проведення аналізу динаміці та факторів отриманого прибутку, виявлення резервів, що

сприятиме максимізації прибутку, а також ефективному плануванню, формуванню, розподілу та використання прибутку на наступні періоди [5, с. 63].

Для активізації функціонування діючої системи фінансового регулювання аграрного сектору України доцільно зацентуватись на:

- результативному господарюванні сільськогосподарських підприємств з належним рівнем державного регулювання і підтримки;
- органічному аграрному виробництві з використанням найсучасніших енергоі ресурсоощадних технологій;
- розвинутому аграрному секторі з надійним ринком збуту, існуванням державного замовлення і державних інвестицій;
- розгалужено-розвинутому, експортоорієнтованому аграрному секторі з елементами концентрації, кооперації та спеціалізації;
- характеристиці аграрного сектору як такому, який забезпечує продовольчу безпеку держави, вирішує соціальні питання людей, забезпечений якісними кадрами і професіоналами-управлінцями, в якому існують лізинг та довгострокове пільгове кредитування з лояльними процентними ставками [6, с. 46].

Основними напрямками розвитку підприємств АПК мають бути:

- розробка програм державної підтримки особистих селянських господарств та фермерських господарств молочного напрямку з метою формування сировинної бази для молокопереробних підприємств;
- збільшення виробничих потужностей виробництва спирту на приватизованих підприємствах ДП «Укрспирт» за рахунок модернізації та запуску спиртових заводів з врахуванням орієнтації на виробництво біоетанолу та біогазу;
- розробка заходів з вдосконалення фу-

нкціонування ринку соняшнику в Україні з орієнтацією на мінімізацію чисельності посередників між олійнопереробними підприємствами та сільськогосподарськими фірмами;

- розвиток практики створення на спиртових та цукрових заводах, а також на птахофабриках допоміжних виробництв з переробки відходів основного виробництва на біогаз з метою зменшення собівартості виробництва та забезпечення екологічного ефекту [7, с. 97].

Підтвердженням необхідності розвитку сільського господарства в комплексі з харчовою промисловістю є сировинний характер розвитку аграрного сектору.

Основа обсягу продукції сільського господарства України становить виробництво продукції рослинництва, яка є в переважній більшості експортноорієнтованою (табл. 1).

Дана продукція є сировиною для переробної промисловості АПК – спиртових заводів, олійнопереробних підприємств та ін.

Отже, для удосконалення діяльності підприємств АПК України пропонується:

- проведення широкого комплексу заходів по організаційній реструктуризації підприємств (починаючи від освоєння нових технологій аж до виробництва з відходів від виробництва альтернативних джерел енергії);
- проведення комплексу санаційних заходів на підприємствах переробних галузей АПК які є збитковими;
- застосування державними органами заходів по стимулюванню залучення іноземних інвестицій на підприємства харчової промисловості;
- практикувати застосування в діяльності підприємств широкий спектр математичних методів прогнозування кризових явищ [8, с. 30].

Таблиця 1

Продукція сільського господарства за видами, у постійних цінах 2015 року, млн.грн.

	2015	2016	2017	2018	2019	Відхилення, +,-
Продукція сільського господарства	596832,8	634433,1	620475,6	671294,0	680982,4	84149,6
продукція рослинництва	453016,9	494461,9	480157,0	529347,5	538705,6	85688,7
культури зернові та зернобобові	193390,3	211762,4	198633,1	225618,7	239728,2	46337,9
культури технічні	149263,1	172100,4	167109,5	190580,1	194847,6	45584,5
картопля, культури овочеві та баштанні продовольчі	77346,2	79821,3	79901,1	80896,6	77753,1	406,9
культури плодові та ягідні, виноград	8353,5	7793,8	8058,8	9677,3	14564,1	6210,6
культури кормові	17899,7	17935,5	16984,9	17144,5	8618,2	-9281,5
інша продукція рослинництва	6764,0	5048,5	9469,5	5430,3	3194,4	-3569,6
продукція тваринництва	143815,9	139971,2	140318,6	141946,5	142276,8	1539,1
сільськогосподарські тварини	70153,8	70294,1	69802,1	72593,6	74165,4	4011,6
молоко	47320,7	46279,7	45816,9	44813,7	42978,0	-4342,7
яйця	19498,0	17548,2	18022,0	18729,2	19362,7	-135,3
вовна	55,0	50,3	47,9	46,8	42,6	12,4
У відсотках до підсумку						
Продукція сільського господарства	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	X
продукція рослинництва	75,9	77,9	77,4	78,9	79,1	X
культури зернові та зернобобові	32,4	33,4	32,0	33,6	35,2	X
культури технічні	25,0	27,1	26,9	28,4	28,6	X
картопля, культури овочеві та баштанні продовольчі	13,0	12,6	12,9	12,1	11,4	X
культури плодові та ягідні, виноград	1,4	1,2	1,3	1,4	2,1	X
культури кормові	3,0	2,8	2,7	2,6	1,3	X
продукція тваринництва	24,1	22,1	22,6	21,1	20,9	X
сільськогосподарські тварини	11,8	11,1	11,2	10,8	10,9	X
молоко	7,9	7,3	7,4	6,7	6,3	X
яйця	3,3	2,8	2,9	2,8	2,8	X

Джерело: систематизовано авторами на основі [9]

Для збільшення надходжень інвестицій в аграрний сектор і зокрема в агропромисловий комплекс, необхідне створення сприятливих умов господарювання, що передбачає впровадження системи заходів, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату, забезпечення прозорості і стабільності законодавства у сфері інвестування та оподаткування; реформування податкової системи шляхом скорочення загальної кількості податків і зменшення ставок деяких з них, ліквідацію економічно необґрунтованих пільг.

Правове регулювання іноземних інвестицій слід підняти до рівня світових стандартів. Для забезпечення ефективного використання інвестицій в АПК необхідно передбачити державну підтримку, зокрема, створення пільгових умов для реалізації вкладень, пов'язаних із науковою, науково-технічною та інноваційною діяльністю в тому числі з орієнтацією на виробництво альтернативних джерел енергії.

На жаль, повільні темпи становлення альтернативної біоенергетики із ощадних ресур-

сів аграрної галузі пояснюється рядом причин:

- відсутністю чіткої державної політики щодо питань біоенергетики та діючої державної програми з розвитку альтернативної біоенергетики;

- слабкими фінансово-економічними стимулами для реалізації біоенергетичних проєктів та значним ступенем ризику для інвесторів;

- відсутністю вітчизняних виробників технологій та інноваційного технологічного забезпечення для продукування енергії та біогазу;

- потребою імпорту технологій для виробництва енергії з нетрадиційних джерел;

- недостатнє фінансування наукових досліджень та впровадження нових технологій у сфері нетрадиційної енергетики;

- слабка інфраструктура для здійснення технологічних операцій з біомасою, біопаливом;

- відсутність технічних умов, нормативів та стандартів на біопалива;

- недостатня поінформованість потенційних споживачів щодо використання біопалива та біоенергетичних технологій.

Для подолання цих перешкод та успішному розвитку біоенергетики на забезпечення національної безпеки потрібно:

- на рівні держави встановити чіткі цілі розвитку альтернативної енергетики та закріпити їх відповідними нормативно-правовими актами;

- надавати фінансові стимули аграрним підприємствам шляхом запровадження механізму спрощення кредитування, наданого для закупівлі біоенергетичного теплогенеруючого обладнання;

- субсидувати вирощування енергетичних культур та переробки сировини та відходів сільськогосподарського походження для забезпечення потреб держави в нетрадиційних джерелах енергії;

- стимулювати попит на виробництво та споживання біопалива та електричної енергії їх біомаси.

Технологічна безпека аграрної галузі спрямована на інтенсивний науково-технологічний та інноваційний розвиток всіх сфер сільськогосподарського виробництва та, за рахунок цього, на забезпечення націо-

нальної безпеки України. У зв'язку з появою явних загроз безпеці країни в енергетичній сфері, аграрна галузь, як основний напрям народного виробництва, має стати ключовим генератором джерел енергії. Це можливо завдяки технологічному переозброєнню сільського господарства та скоординованій діяльності агровиробників, державних органів та представників паливно-енергетичного комплексу згідно чітко встановлених пріоритетів розвитку відновлюваної енергетики в Україні. Між іншим, це зменшить залежність країни від імпортних енергетичних ресурсів та сприятиме забезпеченню безпеки держави.

В умовах децентралізації доцільними є рекомендації Мінекономіки громадам залучити до роботи фахівців аграрних відділів районних державних адміністрацій, які ліквідуються. Серед функціональних обов'язків аграрних спеціалістів громад можуть бути:

- реалізація державної та регіональної політики у сфері сільського розвитку на селі;

- забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського виробництва та інфраструктури сільських територій регіону, сільського розвитку та державної аграрної політики та політики у сфері використання земель сільськогосподарського призначення;

- управління комплексним розвитком сільського господарства і сільських територій та надання підтримки виробникам сільськогосподарської продукції усіх форм власності та господарювання за кошти державного та місцевих бюджетів;

- сприяння розвитку малого підприємства на селі, диверсифікації регіональної економіки, в тому числі трансформації особистих селянських господарств у сімейні фермерські господарства;

- організація роботи з питань землеробства, органічного виробництва, тваринництва, племінної справи, карантинного режиму, охорони праці, техніки безпеки та сільського туризму (сільська гостинність);

- реалізація державної політики в галузі сільськогосподарської дорадчої діяльності;

- розроблення та здійснення на регіональному рівні заходів щодо розвитку інфраструктури аграрного ринку, зокрема, сільськогосподарських кооперативів та їх кооперативних об'єднань, оптових та локальних

продовольчих і плодоовочевих ринків та інші функції.

В рамках децентралізації доцільно розробляти територіальним громадам програми розвитку енергозабезпечуючих кооперативів в межах України можуть бути досягнуті наступні вигоди:

- зменшуються витрати на технологічні послуги, оскільки вони надаються за ціною, яка не перевищує собівартість;
- забезпечується тривале збереження продукції домогосподарств та збільшується дохід від її реалізації за рахунок використання сезонних коливань цін;
- з'являється можливість додатково залучити сторонні фінансові інвестиції під колективну гарантію членів енергозабезпечуючих кооперативів (інвестори можуть вкладати кошти в кооперативи з метою купівлі надлишків пелет);
- забезпечується сільське населення дешевими пелетами для обігріву приміщень;
- створюються умови для формування великотоварних партій продукції, підвищення її якісних показників;
- створюються нові робочі місця;
- підвищується енергетична незалежність економіки України;
- зростання ВВП;
- забезпечується стійкий розвиток домогосподарств [10, с. 111].

Отже, сільське господарство має величезний потенціал для розвитку виробництва та

ринку біопалива. Сприятливе поєднання кліматичних та інших умов, вітчизняна інфраструктура, кваліфікована робоча сила та земельні ресурси роблять її надзвичайно привабливою не лише в очах потенційних зарубіжних інвесторів, а й, у першу чергу, головного інвестора – свого народу, оскільки вона передбачає величезну кількість позитивних змін у національній економіці.

Висновки. Для підвищення ефективності використання потенціалу сільського господарства України потрібно:

- розробка програм розвитку енергозберігаючих кооперативів з метою забезпечення виробництва енергоносіїв для сільського населення та паливно-мастильних матеріалів для підприємств;
- створення державних програм підтримки особистих селянських господарств, що утримують молочне поголів'я (3 та більше корів);
- сприяння створенню в рамках процесу розвитку децентралізації надання консультаційних послуг по організації кооперативів обслуговуючого типу;
- сприяння розвитку малих переробних підприємств на селі.

Зазначенні заходи дадуть можливість підвищити енергетичну та продовольчу безпеку держави, створити додаткові робочі місця в сільській місцевості та забезпечити зростання ВВП.

Список літератури:

1. Калетнік Г.М., Гонтарук Я.В. Диференціація розвитку галузей переробної промисловості аграрного сектору Вінницької області. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 3 (53). С. 7-23.
2. Мазур К. В., Сімоник Л. С. Стан бізнес-середовища малих та середніх підприємств в Україні. *Молодий вчений*. 2018. № 5(57). С. 726–729.
3. Мазур К.В., Ніцпан І.А. Екологічний менеджмент як новий ефективний метод управління підприємством. *Молодий вчений*. 2016. № 2 (29). С. 60-63.
4. Фурман І. В. Процес управління фінансовою стійкістю підприємства та шляхи його вдосконалення. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. № 1 (19). С. 31–36.
5. Фурман І. В. Вектори підвищення ефективності управління прибутком підприємства. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2017. № 3. С. 55-64.
6. Фурман І. В. Система фінансового регулювання аграрного сектору України: оцінка сучасного стану та активізація функціонування. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2017. № 5. С. 35-50.
7. Бондаренко В.М., Гонтарук Я.В. Аналіз стану та перспектив розвитку АПК України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 2 (26). С. 86-98.
8. Гонтарук Я.В. Факторний аналіз залежності розвитку переробних підприємств АПК області від здійснення заходів реструктуризації. *East European Scientific Journal Wschodnieuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2016. № 10. Part 1. P. 26-30.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Гонтарук Я.В. Перспективи розвитку енергозабезпечуючих кооперативів на селі. *Економіка АПК*. 2019. № 11. С. 105-114

References:

1. Kaletnik G.M., Hontaruk Ya.V. (2020). Dyferentsiatsiia rozvytku haluzei pererobnoi promyslovosti ahrarnoho sektoru Vinnytskoi oblasti [Differentiation of development of branches of processing industry of agrarian sector of Vinnytsia region]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economics, finance, management: current issues of science and practice*, 3 (53), 7-23
2. Mazur, K. V. and Simonik, L. S. (2018), State of the business environment of small and medium-sized enterprises in Ukraine. *Molodyi vchenyi*, vol. 5, no. 57, pp. 726–729.
3. Kaletnik G.M., Hontaruk Y..V. (2020). Dyferentsiatsiia rozvytku haluzei pererobnoi promyslovosti ahrarnoho sektoru Vinnytskoi oblasti [Differentiation of development of branches of processing industry of agrarian sector of Vinnytsia region]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economics, finance, management: current issues of science and practice*, 3 (53), 7-23.
4. Furman, I.V. (2017). Protses upravlinnia finansovoiu stiikistiu pidpriemstva ta shliakhy yoho vdoskonalennia [Process management and enterprise financial stability ways to improve]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes – Economics. Management. Business*, 1 (19), 31-36
5. Furman I. V. Vektory pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia prybutkom pidpriemstva [Vectors for improving the efficiency of enterprise profit management.]. *Naukovi visnyk Natsionalnoi akademii statyky, obliku ta audytu*. 2017. № 3. S. 55-64.
6. Furman, I.V. (2017). Systema finansovoho rehuliuвання ahrarnoho sektoru Ukrainy: otsinka suchasnoho stanu ta aktivizatsiia funktsionuvannia [System of financial regulation of the agrarian sector of Ukraine: assessment of the current state and activation of functioning]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, 5, pp. 35-50.
7. Bondarenko V.M, Gontaruk Ya.V. (2021). Analysis of the state and prospects of development of the agro-industrial complex of Ukraine. [Analysis of the state and prospects of development of the agro-industrial complex of Ukraine]. *Problems and prospects of economics and management*. № 2 (26). С. 86-98.
8. Hontaruk Y..V. (2016). Faktorni analiz zalezhnosti rozvytku pererobnykh pidpriemstv APK oblasti vid zdiisnennia zakhodiv restrukturyzatsii [Factor analysis of the dependence of the development of processing enterprises of the agro-industrial complex of the region on the implementation of restructuring measures]. *East European Scientific Journal Wschodnieuropejskie Czasopismo Naukowe*, 10, 1, 26-30.
9. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statyky Ukrainy [The State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Hontaruk Y..V. Perspektyvy rozvytku enerhozabezpechuiuchykh kooperatyviv na seli. *Ekonomika APK*. 2019. № 11. S. 105-114